

Ylöspäin eriyttäminen englannin opetuksessa. Konkreettisia esimerkkejä lähinnä 1.-2. luokkalaisille.

Varhaisessa kielenopetuksessa tärkeää on positiivisten kokemusten saaminen kielen opiskelusta ja positiivisen mielikuvan muodostaminen itsestä kielenoppijana. On toki myös tärkeää, että ne oppilaat, jotka jo osaavat englantia enemmän, saavat mielekästä tekemistä ja sopivasti haasteita kielenoppimistuokioissa. Oppilaat tulevat hyvin erilaisista lähtökohdista: toiset puhuvat vanhemman/vanhempiensa kanssa englantia, monet puolestaan oppivat sitä jo pienestä alkaen mm. tietokonepeleistä, netistä jne.

Tämän kehitystehtävän lähtökohdista on suunnata ajattelua siihen, miten näitä oppilaita, ns. edistyneempiä, voidaan ottaa huomioon varhennetun kielen opetuksessa. Toisinaan he voivat toimia opettajan apulaisina ja neuvoa muita oppilaita, he voivat myös tehdä erikseen suunniteltuja lisätehtäviä, mutta usein tehtäviä ja aktiviteetteja voidaan vain vähän laajentaa, jotta hekin saavat sopivia haasteita. Kieltä enemmän osaavissakin on hyvin erilaisia oppilaita, joten tämäkin täytyy ottaa huomioon. Osa puhuu sujuvasti englantia, mutta tarvitsee ehkä enemmän harjoittelua esim. vuorovaikutustaidoissa. Hyvin sosiaalisia ja rohkeita oppilaita on helpompi käyttää apuna ja esimerkkeinä erilaisissa esilläolossa vaativissa tilanteissa kuin hiljaisempia.

Leikit

Leikeissä voi edistyneempiä usein käyttää "apuopettajina": Antavat käskyjä, keksivät sanastoa, toimivat tuomareina, heiltä voidaan kysellä leikissä käytettävää sanastoa jne.

Kauppaleikki:

Oppilaat suunnittelevat ensin pienissä ryhmissä: miettivät yhdessä hinnat pienille tavaroille ja keskustelevat samalla sanastosta → a car – 7 euros/pounds, candy – 2 euros (hinnat tutuilla luvuilla, mutta osa oppilaista voi käyttää esim. satoja, tuhansia). Osaavammat oppilaat voivat toimia "sanakirjoina", mutta voidaan myös konsultoida opettajaa.

Tavoitteena on, että harjoitellaan jo tuttuja kohteliaisuusfraaseja ja lukusanoja. Ne, jotka osaavat, voivat laajentaa keskustelua (tämä siis vinkiksi jo tehtävänantovaiheessa, mutta luokassa kierrellessään opettaja voi myös johdatella keskustelua kaupankäyntitilanteissa: Do you have.. I would like to have this..)

Kun hinnat on päätetty, oppilaat toimivat vuorotellen myyjinä/ostajina.

Värien/eläinten/ruokien opettelu:

Leikitään esimerkiksi rikkinäistä puhelinta. Kun jonon ensimmäisenä olijan tulee paljastaa sana, hän voi joko kirjoittaa tai piirtää sen -osaamisensa mukaan.

Sää/vaatteet:

Kun on jo opittu sää- ja vaatesanastoa, käytetään keskustelussa apuna esim. "säakarhua" - mietitään sään ilmauksia ja siihen sopivia vaatteita englanniksi. Edistyneemmät voivat tuottaa enemmän sanastoa tai toimia kyselijöinä: What's the weather like? What's the bear wearing?

Kysymys – vastaus:

Opettaja harjoituttaa oppilaita kuuntelemaan kysymyksiä ja reagoimaan niihin. (Mahdollisimman vaihtelevasti eri tilanteissa, esim. keskustellaan kuvista, jutellaan säästä, kuulumisista, arjen tilanteissa ym.)

→ Vuoropuhelu esim. kirjan kuvista: edistyneemmät voivat vastata englanniksi ja kertoilla laajemmin (opettaja voi johdatella lisäkysymyksillä), muut voivat vastata osin englanniksi tai kokonaan suomeksi

→ Kun harjoitellaan pienissä ryhmissä, edistyneemmät voivat keksiä kysymyksiä/soveltaa ja muut harjoitelevat niihin vastaamista. Esim. Can you swim/ski/..? Are you happy/sad..? He voivat keksiä lisää verbejä tai adjektiiveja ja kertoa ryhmälleen, mitä ne tarkoittavat.

--> Opettajan tehdessä luokalle "kyllä/ei" -kysymyksiä, voi osa vastata vain näyttämällä peukulla ylös/alas tai vastaamalla yes/no. Edistyneemmät voivat vastailta kokonaisilla virkkeillä "Yes, I do./ Yes, it is..."

Pienet näytelmät/vuoropuhelut:

- Kaikki oppilaat voivat olla mukana keksimässä hahmoja, juonta ja repliikkejä, mutta englantia enemmän osaavat kääntävät englanniksi ja voivat toimia myös kirjureina, jos osaavat jo kirjoittaa.
- Kun harjoitellaan pieniä vuoropuheluita, edistyneemmät voivat ohjata harjoittelua, auttaa ääntämisessä jne.

Sadutusnopat:

- Edistyneemmät voivat kääntää muiden lauseita englanniksi. Kaikki voivat siis vuorotellen keksiä tarinaan jatkoa, mutta osa oppilaista voi toimia tulkkeina.

Jumppatuokiot:

- esim. olla-verbiä harjoitettava jumppa: Kun tehdään liike (osoitetaan itseä kohdassa "I am"), johon yhdistetään oikea verbimuoto, osa oppilaista voi jatkaa lausetta, esim. "I am hungry" tai he voivat kääntää lauseen kysymykseksi: "Am I..?" (Muissakin yhteyksissä, kun harjoitellaan rakenteita, osa oppilaista voi laajentaa asiaa joko jatkamalla lausetta tai tekemällä siitä kielteisen/kysyvän..)
- Kun harjoitellaan esim. kehon osia, voidaan samalla vain koskea kyseistä kohtaa tai keksitään sopiva liike. Kieltä enemmän osaavat voivat miettiä sopivia käskyjä: "Wave your arms, shake your fingers.."
- Simon says (Kapteeni käskää): edistyneemmät voivat toimia käskijöinä

Varsinkin ensimmäisellä, mutta osin myös toisella luokalla englannin kirjoittaminen on vielä vähäistä, koska oppilaat opettelevat vasta kirjoittamaan omaa äidinkieltään. Ylöspäin eriyttämisessä voidaan toki ottaa tämä huomioon, eli kirjoitustehtäviä voidaan antaa enemmän niille, joilta se jo sujuu. Muut voivat lähinnä harjoitella jäljentämään sanoja, mutta niiden kirjoittamista muistista vaaditaan enemmän vasta kolmannella luokalla, jolloin siihen on jo paremmat valmiudet.

Ylöspäin eriyttämisessä voidaan hyödyntää myös paljon erilaisia materiaaleja: lautapelejä, muistipelejä, tietokonepelejä, käsi- ja sorminukkeja, kirjoja, sarjakuvia.